

הנה התמונה לפנינו – הרי הנחנו אותה באלבום, מתחת לצלופן... מסגרו אותה, והנחנו על המדפים... * הנה התמונה הזו: כל כך מוחשית ואנושית, וממנה חיים שלמים – אלינו – נשקפים * אנחנו מביטים, ורואים בה אותו – והוא תמיד בן תשע-עשרה... תמיד עם הכמטה לראשו... תמיד, ממש כמו שהיה... * ולרגע, בהבהוב העין, הוא מדבר אלינו – אבל אנחנו מיד מנערים מעלינו את חטאי האשליה * אנחנו מביטים בו, שאהבנו. מביטים ומדברים אליו – הרי אנחנו יודעים היטב מה יעלה על פניו חיוך רחב * ואיך היה לנו שמש, ואיך תמיד לא כבה מעליו נצנוץ הכוכב * אנחנו מדברים אליו באותה שפה פרטית שלנו – אבל המלים נעתקות. משתתקות. נבלעות * והתמונה החדה הזו מתערפלת ברגע, בתוך דליפת העינים הלחות, שהופכת – כשאיש אינו רואה – לנהר גבה-גלי של דמעות * ומביטים בתמונה לפני שהולכים לישן, ומביטים בה מיד כאשר משכימים * מביטים בה, ורואים אותה היטב גם בעינים עצומות, וגם כאשר – בהקיץ או בליילה – חולמים * ובכלל, אם מצליחים להרדם, היא חוזרת – כל כך צלולה, אך מטשטשת מברק ההבזקים ומרעמי הנפץ שמכים כתף * אבל עוד לפני הזריחה, בחשכה, היא שוב חוזרת אל התאריך שנחרט באותיות עופרת... אל אותו האין – והסוף * ואיך שלא מביטים בה, גם כאשר לא מסתכלים עליה והמבט רץ הרחק מן החלון והשער * וגם כאשר מנסים לרגע לחיך, היא נצמדת אל הלב, ונגעלת בחדר ופוצעת כתער * גם כאשר העינים מחפשות את השורה, בספר הקריאה, אך אינן מצליחות להנעל... * היא תמיד מולנו, מביטה בנו, ולא ברור מי נמצא בה באור ועל מי, לעולם, נח הצל **

הנה התמונה לפנינו – כל כך חיה ונושמת, אבל מדממת... מביטה על כל תנועה שלנו ממרומי הקיר או המדף * ואנחנו מביטים בה בחלופי העונות, אבל היא קפואה מול נעורי האביב והלדת והסתו * אנחנו מביטים בה, ורואים אותו – והרי הוא היה, ונשאר, מלאך של אמא... תמיד היה בוגר – אבל תמיד, בשבילנו, נשאר ילד... * עם אותה שובבות ורצינות, עם אותו מבט ממזרי אך תמים... ואולי, רק לבו אתנו, והוא עצמו ענן בתכלת * ולרגע נדמה שרק פניו נסתרים מאחורי המסגרת, אבל הוא – כלו – כאן, ומחר יבוא ויניח את התרמיל... וירדם בשלוח על הספה בסלון... * ויתעורר – אבל... אבל, כמו תמיד, ערפל הנצח מאפיל על פני האור שבחלום * ואנחנו, שכל כך רוצים לזכר, מבקשים – בשברי הזמן הזה – שלא להביט... ואולי, לרגע אחד, בכלל לשכח... * חוזרים באותו מסלול מול התמונה, כי אולי ממנה – וממנו, המביט מתוכה – נוכל לשאב את הכוח * הרי בשבילנו, ובשביל מי שנותר, מכרחים להיות חזקים... מכרחים להמשיך, הוא אומר – בודאי – בשתיקותיו * ואנחנו עומדים לצדו, אך חלון הזכוכית שבינינו בגשם של דמעות שוב, כן שוב, נרטב ונשטף... * ושוב, מביטים בה, בתמונה – וכי אפשר שלא? וכי אפשר לעבר על פניה מבלי רק, לשניה, שוב ללכד את חצי המבט? * ואומרים בלחש "שלום, בקר

טוב" ויוצאים לעבודה או לשוק... ומרפנים ראש פאשר חוזרים מארוחת החג
והשבת... * וגם פאשר נמצאים מחוץ לבית... ואפלו בריצת התנועה בכביש
המהיר... וממש בכל מקום - היא נקלטת בהרף, בשבריר... * ואפשר לשמע
מתוכה, בוקע, "אל מלא רחמים"... ואחר-כך מלים שתמיד פזם מתוך איזה שיר...
* ובאמת: זה כשוף ותעתוע - כי לרגע התמונה הזו עצובה... ולרגע היא אפלו
מעלה חיוך מר - ומתוק... * ולרגע, הוא - שנמצא בה - עומד לידינו כל כך קרוב,
אבל לנצח הוא מתרחק ונוטה, עוד יותר, לשתק * ואולי היא, התמונה הזו, רדופה
שדים: הרי היא מושכת להתקרב ולגעת - ולהצרב, בכל פעם מחדש, בקרח או באש
* ואולי, אולי בכלל, היא ראי שאנחנו משתקפים בו... או כתל המזרח שאליו אנחנו
חוזרים, תמיד, להתפלל ולבקש... * רגע היא דוקרת כחרב ואחר-כך היא כל כך
רכה ואנושית וחמה * ופתאום היא מאימת להתנפץ - ושוב חוזרת אל יראת הכבוד
של הדממה * וכאשר פותחים את הדלת, והאור נדלק ומנצנץ על פניה, ומסנור -
בפעם המי יודע כמה - את פני החורון * שוב, כמו מלאך, היא עוקבת אחרינו בכל
צעד - נוגעת ביד, אוחזת בכתף וחונקת בגרון * וברור: בשבילנו, היא הצל והיא
הזכרון **